T.C.
AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Türkiye Büyük Millet Meclisi -
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanlığı
Tarih: 27/10/2026 17:08
Sayı: E-120.07.03-1971875

7/40609 GK 112

ACELE

Sayı : E-72079556-610-23691271
Konu : Soru Önergeleri (7/40609)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 24.02.2026 tarihli ve 1805220 sayılı yazınız.

İlgi yazı ekinde alınan Hatay Milletvekili Sayın Doç. Dr. Necmettin ÇALIŞKAN tarafından Bakanlığımıza yöneltilen 7/40609 Esas Numaralı yazılı soru önergesine, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğünün 99 uncu maddesi uyarınca hazırlanan cevabi yazımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Mahinur ÖZDEMİR GÖKTAŞ
Bakan

Ek: 7/40609 Cevap Metni (4 Sayfa)

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.
Doğrulama Kodu: 74E72F53-05D7-448C-A04C-18EE90F9ACF0 Doğrulama Adresi: https://www.turkiye.gov.tr/ashb-ebys
Eskişehir Yolu Söğütözü Mah. 2177. Sk. No:10/A Pk: 06510 Çankaya/ ANKARA
KEP Adresi : ashb@hs01.kep.tr
Bilgi için:Sema SUBAŞI
Veri Hazırlama ve Kontrol
İşletmeni

Hatay Milletvekili Sayın **Doç. Dr. Necmettin ÇALIŞKAN**'a Ait **7/40609** Esas Numaralı Yazılı Soru Önergesine İlişkin Cevap Metni

Ülkemizde bağımlılıkla mücadele çalışmaları, Bağımlılıkla Mücadele Yüksek Kurulu (BMYK) kararları çerçevesinde görev icra etmek üzere oluşturulmuş olan Bağımlılıkla Mücadele Kurulu, Bağımlılıkla Mücadele Teknik Kurulu ve Bağımlılıkla Mücadele İl Koordinasyon Kurulları eliyle koordineli bir şekilde yürütülmektedir.

Yeşilay iş birliğinde Türkiye Bağımlılıkla Mücadele (TBM) Eğitimleri kapsamında bağımlılık ile mücadelede farkındalık eğitimleri verilmektedir. 2017 yılından bu yana uygulanan TBM eğitimlerinin kapsamı 2022 yılında genişletilerek madde bağımlılığı ile mücadele alanının yanı sıra alkol, tütün, kumar ve teknoloji bağımlılığı ile mücadele alanları da eklenmiştir. Diğer yandan, Bakanlığımızca medya alanında koruyucu, önleyici, destekleyici nitelikte çalışmalar da gerçekleştirilmektedir.

Aile Eğitim Programı (AEP) Medya Alanı kapsamında "Bilinçli Medya Kullanımı", "Medyayı Tanımak", "Medyayı Kavramak" gibi modüller çerçevesinde eğitim çalışmaları ülkemiz genelinde sürdürülmektedir. Bu doğrultuda, dijital araçların bilinçli kullanımı konusunda destek olunmaktadır. Ayrıca, aile danışmanlığı hizmeti, 81 ilde Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlükleri ve Sosyal Hizmet Merkezlerindeki meslek personeli aracılığıyla ücretsiz olarak sunulmaktadır. Bu hizmet ile aile bireylerini güçlendirmek, aile içi ilişkileri düzenlemek, aile bireylerinin iletişim, stresle baş etme, problem çözme becerilerini geliştirmek, evliliğin işleyişinde yaşanan ya da yaşanması muhtemel sorunların çözümüne destek olmak hedeflenmektedir.

Sosyal Uyum Süreci Danışmanlığı kapsamında, bağımlılıkla mücadele alanında 18 yaş üzeri bireylere, ailelerine ve yakınlarına ihtiyaç duydukları rehberlik ve danışmanlık hizmetleri sunulmaktadır. Sosyal Uyum Süreci; bağımlılık problemi yaşayan/yaşamış bireylerin ve bu kapsamlı sorundan doğrudan etkilenen bağımlı bireylerin ailelerinin/yakınlarının topluma uyum sağlama girişimlerini içeren bir süreçtir. Bu süreç, tıbbi psikososyal tedaviden ayrı olarak, toplumla bağlarını kaybetmiş olan bireyin meslek edinme, iş bulma, arkadaşları ve ailesiyle olan ilişkilerini geliştirme yoluyla topluma yeniden uyumunu amaçlamaktadır.

Ailenin Korunması ve Güçlendirilmesi Vizyon Belgesi ve Eylem Planında (2024-2028) "Türkiye Bağımlılıkla Mücadele Programı ve Aile Eğitim Programı kapsamında gençlere ve ailelerine kötü alışkanlıklar, bağımlılık, dijital kumar ile oyun bağımlılığı konusunda bilgilendirici eğitimler düzenlenmesi" ve "Koruyucu hizmetler kapsamında, ruh sağlığı, bağımlılık sorunları yaşayan kişilerin aileleri/bakım verenleri başta olmak üzere destek programlarının yaygınlaştırılması" faaliyetleri söz konusudur. Ayrıca, Davranışsal Bağımlılıklarla Mücadele Ulusal Strateji Belgesi ve Eylem Planı çerçevesinde Bağımlılıkla Mücadele Kurullarına katkı sunulmaktadır.

Anne babaların bilgilendirilmesi kapsamında; ailede kumar oynama davranışı, yasadışı bahis veya şans oyunlarının risklerinin fark edilmesi amacıyla erken uyarı mekanizmalarını içeren koruyucu, önleyici ve rehberlik edici çalışmalara ilişkin "Kumar Bağımlılığı ve Aile Rehberi" hazırlanmıştır.

Teknolojik cihazlardan ve ekrandan uzaklaşarak dijital dünyaya ara vermenin yanında aile üyeleri arasındaki bağların güçlendirilmesi; sosyal, duygusal ve fiziksel iyilik halinin

artırılması; çocukların, ebeveyn ve akranlarıyla kaliteli, nitelikli, dengeli bir birliktelik sağlaması amacıyla "Dijital Detoks Etkinlikleri" düzenlenmektedir.

Diğer taraftan Bakanlığımız çocuklarımızın korunmasını, haklarının ve esenliklerinin güvence altına alınmasını amaçlamakta, tüm risklere karşı bilinçli ve duyarlı nesiller yetiştirmek üzere koruyucu, önleyici ve destekleyici çalışmaları çocuğun üstün yararı ilkesi çerçevesinde yürütmektedir.

Ülkemizde çocuk koruma hizmetleri, Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Sözleşmesi uyarınca çocuğun üstün yararı ilkesi doğrultusunda, 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanunu ve 2828 sayılı Sosyal Hizmetler Kanunu kapsamında yürütülmektedir. Çocuk Koruma Kanunu'nun Tanımlar başlıklı 3 üncü maddesinde; Korunmaya ihtiyacı olan çocuk, *"Bedensel, zihinsel, ahlaki, sosyal ve duygusal gelişimi ile kişisel güvenliği tehlikede olan, ihmal veya istismar edilen ya da suç mağduru çocuk"* olarak tanımlanmıştır.

Yapılan sosyal inceleme sonucu korumaya ihtiyacı olan çocuk olduğuna karar verilen çocuklar ilgili mahkemeden 5395 Sayılı Çocuk Koruma Kanunu kapsamında alınan Bakım Tedbiri kararı ile çocuk bakım kuruluşlarında korunma ve bakım altına alınmaktadır.

Sadece ekonomik nedenler ile çocuklar hakkında Bakım Tedbir kararı alınmamaktadır. Ekonomik yoksunluk nedeniyle, desteklenmedikleri takdirde korunmaya ihtiyacı olan çocuk konumuna düşecek olan çocuklar, haklarında bakım tedbiri kararı alınmaksızın Sosyal ve Ekonomik Destek (SED) Hizmeti kapsamında ailesi veya yakınları yanında desteklenmektedir.

SED Hizmetinin amacı; aileleri ekonomik ve sosyal yönden destekleyerek güçlendirmek, aile birliğini korunmak ve çocukların öz aileleri ve yakınları yanında bakımlarının ve desteklenmelerinin sağlanmasıdır. SED Hizmetinin sunulmasında ailelerin kendi kendine yeterli hale gelinceye kadar desteklenmesi hedeflenmekte, bağımlı müracaatçı kitlesi oluşturmaması amaçlanmaktadır.

Çocukların sunulacak hizmetlerde veya çocukların korunma altına alınma nedenleri içinde salt ebeveynin kumar bağımlılığı gerekçesi bulunmamakta olup, bu alana yönelik istatistik oluşturacak ayrıştırılmış bir kayıt tutulmamaktadır.

Bağımlılık tüm dünyada çocukları, yetişkinleri ve tüm toplumu çok yönlü olarak etkileyen bir sorundur. Bağımlılık genel olarak alkol, uyuşturucu, tütün gibi maddeleri kullanmaya bağımlı olmak anlamına gelen madde bağımlılığı ile internet, dijital araçlar, sosyal medya, kumar, alışveriş gibi belirli davranışlara olan bağımlılık anlamına gelen davranışsal bağımlılık olmak üzere iki tür üzerinden ele alınmaktadır.

Çocuk ve gençlerin zararlı alışkanlıklardan korunması ve sağlıklı gelişimlerinin desteklenmesi amacıyla Bakanlığımız tarafından koruyucu ve önleyici hizmetler kapsamında çeşitli çalışmalar yürütülmektedir. Özellikle dijital ortamlarda çocukların karşılaşabileceği riskli içeriklere karşı farkındalık oluşturulması, ebeveynlerin bilgilendirilmesi ve çocuklara rehberlik edecek kaynakların sunulması önem arz etmektedir.

Davranışsal bağımlılıklar (örneğin; kumar, dijital oyun bağımlılığı, sosyal medya bağımlılığı vb.) da çocuk ve gençlerin korunması gereken önemli riskler arasında yer almaktadır.

Bu kapsamda;

- 11. ve 12. Kalkınma Planı ile 2022, 2023, 2024, 2025 ve 2026 Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programında yer alan *"Erken çocukluk döneminden başlamak üzere çocuklara ihmal, istismar ve şiddet konularında farkındalık eğitimleri verilecek, çocukların yaşam becerileri güçlendirilecektir."* tedbiri doğrultusunda Bakanlığımız tarafından 0-18 yaş

aralığındaki çocukların ihmal, istismar ve şiddetten korunması, iyilik hallerinin arttırılması, sağlıklı gelişimlerinin desteklenmesi amacıyla *"Çocukların Yaşam Becerilerinin Güçlendirilmesi ve Geliştirilmesine Yönelik Farkındalık Eğitim Programı"* geliştirilmiştir. 0-6 yaş grubundaki çocukların ebeveyn ve bakımverenlerine yönelik geliştirilen program, 2023 Kahramanmaraş merkezli depremlerden etkilenen 11 ilimiz öncelikli olmak üzere uygulanmaktadır. Programın 7-18 yaş grubuna yönelik modüllerinin geliştirilmesine ilişkin çalışmalar devam etmekte olup, bu modüllerde kumar ve dijital bağımlılıklar dâhil çeşitli bağımlılık türlerine ilişkin konulara yer verilecektir.

- Ailelerde çocuk ile ilgili farkındalık oluşturmak, çocuklara okul dışı zamanlarını kaliteli ve verimli kullanabilecekleri ortam ve imkânları sunmak *amacıyla "Sosyal ve Ekonomik Destek (SED) Hizmetinin Etkinliğinin Artırılması (Okul Destek) Projesi"* uygulanmaktadır. Proje kapsamında SED hizmetinden yararlanan çocuklar için akademik, sosyal, kültürel ve sportif etkinlikler düzenlenmekte; ebeveynlere bilgilendirici faaliyetler gerçekleştirilmekte ve çocukların akademik gelişimleri okul iş birliğiyle takip edilmektedir. Bu çalışmalar, söz konusu çocukların bağımlılığa sürüklenme riskini azaltmaya yönelik önleyici bir program niteliği taşımaktadır.
- Çocukları dijital dünyada karşılaşabilecekleri riskler konusunda bilgilendirmek, onlara güvenli internet kullanımına dair temel kuralları aktarmak, ebeveynlere çocuklarına rehberlik edebilmeleri için yol göstermek amacı ile *"Benim Güvenli İnternetim"* hikaye kitabı hazırlanmış ve Bakanlığımız Çocuk Hizmetleri Genel Müdürlüğü internet sitesinde yayınlanmıştır.

  Ebeveynleri bilişim teknolojilerinin faydaları, riskleri ve ebeveyn yükümlülükleri konusunda bilgilendirmek ve desteklemek amacı ile "Çocukların Dijital Risklerden Korunmasında Ebeveyn Rehberi" hazırlanmıştır.
- Çocukları siber zorbalık ve siber suç gibi risklerden korumak amacıyla ebeveynlere yönelik *"Siber Suç ve Siber Zorbalıktan Korunma Rehberi"* hazırlanmıştır.
- Çocukları, ebeveynleri, çocuk alanında ya da çocuklarla çalışanları ve toplumu bilgilendirmek, farkındalık kazanımını sağlamak amacıyla DUY (Çocuk için Dost Uygulamalar) internet sitesi bulunmaktadır. DUY kapsamında, çocukların sağlıklı gelişimlerinin desteklenmesi için çocuklara, ailelerine, topluma yönelik bilgilendirici içeriklerin yer almasına yönelik sürekli olarak çalışmalar yürütülmektedir.

  Ayrıca, vatandaşlarımızın çocuklar için zararlı olduğunu düşündükleri içerikleri, yayınları ve uygulamaları doğrudan Bakanlığımıza ulaştırabilmeleri için bir ihbar mekanizması oluşturulmuştur. www.duy.aile.gov.tr internet sitesi bünyesinde yer alan Çocuk İçin Dost Uygulamalar (DUY) İhbar Platformu üzerinden WhatsApp, Bip ile ihbarlar alınıp değerlendirilmektedir. İhbar hattına bildirilen içerikler ilgilisine göre sınıflandırılıp etkin müdahale süreci yürütülmesi için ilgili kurumlara iletilmektedir.
- Çocukların dijital dünyada karşılaşabilecekleri risklere karşı bilinçlendirilmesi ve ebeveynlere rehberlik edilmesi amacıyla *"Çocuklar Güvende"* internet sitesi hazırlanarak erişime açılmıştır. İnternet sitesinde ebeveyn denetim araçlarının kullanımı, ekran süresi yönetimi, dijital ebeveynlik, teknoloji bağımlılığı, çevrim içi riskler ve çocukların dijital ortamlarda korunmasına yönelik kapsamlı bilgilendirici içerikler yer almaktadır. Ayrıca

akran zorbalığına ilişkin farkındalık videoları, rehberler ve eğitim materyalleri ile güvenilir kurumlara yönlendiren bağlantılar da platformda bulunmaktadır. Site içerisinde yer alan "Benimle Paylaş" bölümü aracılığıyla çocuklar internet ortamında karşılaştıkları zararlı içerikleri bildirebilmektedir. Bunun yanı sıra geliştirilen *"Çocuklar Güvende"* mobil uygulaması sayesinde çocuklar ve ebeveynler dijital ortamlarda karşılaştıkları riskleri hızlı ve güvenli bir şekilde bildirebilmekte; bilgilendirici içeriklere kolaylıkla erişebilmektedir. Uygulamada yer alan "Yardım İste" bölümü aracılığıyla ihmal, istismar, şiddet veya akran zorbalığı gibi durumlara ilişkin bildirimler alınmaktadır.

Öte yandan Bakanlığımızca Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma (SYD) Vakıfları aracılığıyla ihtiyaç sahibi vatandaşlarımıza yönelik başta 3294 sayılı Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Kanunu olmak üzere 2022 sayılı 65 Yaşını Doldurmuş Muhtaç, Güçsüz ve Kimsesiz Türk Vatandaşlarına Aylık Bağlanması Hakkında Kanun ve diğer mevzuat hükümleri doğrultusunda sosyal yardım programları yürütülmektedir. Yürütülmekte olan sosyal yardım programları düzenli ve süreli nitelikte olmak üzere aile yardımları, barınma ve gıda yardımları, engelli ve yaşlı yardımları, sağlık yardımları, eğitim yardımları ve proje destekleri olarak sınıflandırılmaktadır.

Bu kapsamda proje desteklerimiz arasında yer alan Aile Destek Merkezi (ADEM) ve Sosyal Dayanışma Merkezi (SODAM) Projeleri ile aile müessesini güçlendirmek, milli ve manevi değerleri korumak, kadınların aile içerisindeki rolünü ve statüsünü belirgin kılmak, kadınların yeteneklerini ortaya çıkararak gelir elde edici faaliyetler yürütebilmelerini sağlamak, toplumu ve aile yapısını tehdit eden madde bağımlılığı, kumar, şiddet ve istismar gibi zararlı alışkanlık ve davranışlardan aile bireylerini ve yapısını korumak için mesleki ve kişisel gelişim kursları, seminerler ve eğitim programları düzenlenmektedir.

Ayrıca tematik ve kapsayıcı sosyal yardım programları aracılığıyla ihtiyaç sahibi vatandaşlarımız desteklenmekte olup Bakanlığımızca yürütülen sosyal yardım programlarına ilişkin detaylı bilgiler ve veriler Bakanlığımız internet sitesinden takip edilebilmektedir.

İnternette yer alan kumar siteleri ve bu sitelerde yer alan reklamların denetlenmesi Milli Piyango İdaresi Genel Müdürlüğü tarafından gerçekleştirilmekte olup, Bakanlığımız Sosyal Medya Çalışma Grubunun faaliyet alanına girmemektedir.